

ARDEALUL JURIDIC

REVISTA LUNARĂ
DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
pentru Autorități Judecătorești }
" " Magistrați } 350 Lei pe an
" " Avocați }

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mărzescu 20
CLUJ

Inregistrat la No. 2/1938 la Tribunalul Cluj

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
2 lei cuvântul

Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

fost Președinte la Curtea de Apel Cluj, Avocat Cluj
Directorul și proprietarul revistei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AL. ULVINIANU

Consilier la Inalta Curte de Casație

I. PREDOVICIU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

BCU Cluj-Napoca

BCPER201704130

Secretar

Dr. VIRGIL I. MĂNESCU

Asistent Universitar

Avocat

S U M A R :

Anul 1938. *Dr. Virgil I. Mănescu*
Jurisprudențe Civile.
Jurisprudențe Comerciale.

Jurisprudențe Procedurale.
Jurisprudențe Penale.
Jurisprudențe la diverse legi.
Recenzii.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Ori ce număr ne primit se retrimită la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

Biblioteca Universității Regale Ferdinand I.
din Cluj.
Nr. 1124/1939
EXEMPLAR LEGAL.

Sibiu
T. 475

Cărți apărute:

Emil Pușcariu: Elementele asigurărilor contra răspunderii civile și în special al asigurării de automobile. Prețul 70 lei.

* * *

Octavian Ionescu, Doctor și Laureat al Facultății de Drept din Paris. **Obligația pe cale de voință unilaterală și ante-proiectul Codului Civil Român.** Prețul 100 lei. Iași, Tipografia concesionară Alexandru A. Țerek.

De acelaș autor:

Codul civil și contractul de muncă.

L'influence de la législation allemande sur le projet du code civil roumain.

* * *

Dr. Tiberiu Rusu, avocat Cluj. Infracțiuni contra Administrației publice Cluj. Institutul de arte grafice „Ardealul” Str. Memorandului 22.

* * *

Bogdan Ionescu. Profesor de Drept Civil la facultatea de drept din Cluj. Drept interprovincial în legătură cu regim matrimonial fără contract. Cluj, Institutul de arte grafice „Ardealul” Str. Memorandului 22.

De acelaș autor:

Considerațiuni critice asupra materii moștenirilor în proiectul de cod civil.

* * *

C. Petrescu-Ercea: Profesor la Universitatea Cluj.

Titlul preliminar al Codului Comercial Carol II. Cluj, 1938.

* * *

Teodor I. Diaconescu. Doctor în drept. Procuror Trib. Sibiu; Proprietatea aparentă. Notă la o decizie a Curtei de Apel din Cluj.

BULETINUL LEGILOR

apare de două ori pe lună
Nr. înregistrării 3—1938 al Tribunalului Cluj

Director și proprietar:

I. MĂNESCU

fost președinte la Curtea de Apel Cluj, pensionat
Advocat

Prețul abonamentului: Lei 500 anual pentru
juriști; Lei 700 anual pentru autorități.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Gh. Mărzescu No. 20.

ORDONANȚE MINISTERIALE

(Ordine circulare, decizii și instrucții cu
caracter juridic)

Apare lunar sub Direcția:

I. MĂNESCU

fost președinte la Curtea de Apel Cluj,
pensionat. Advocat

Nr. înregistrării 4—1938 al Trib. Cluj.

Abonamentul 180 Lei pe an. Un număr 40 Lei.
Administrația: Cluj, Str. Mărzescu Nr. 20.

Ioan Șerban, avocat, Năsăud

Colecțiune de acte de notariat,
cereri și modele.

Ediția 1935

Prețul redus: Lei 200.—
Se poate comanda la autor.

1938

Anul care a trecut a însemnat o adevărată schimbare la față a României, o schimbare în forme, care nu întârzie să dovedească — încă de pe acum — că operează în adâncime spre o transformare sănătoasă de mentalitate și conștiințe.

Departate de a se orienta după modele ideologice importate (de aiurea, România nu face altceva, decât să pășească spre o totală reconstrucție, atât a organismului de stat cât și a vieții publice și sociale, reconstrucție pe care necesități imperioase de ordin național o impuneau.

Existența unui Stat nu poate fi asigurată și mai ales nu poate să se directiveze într'un sens progresiv decât în măsura în care instituțiile și cetățenii sunt pătrunși de un simțământ de moralitate civică.

Conștiința apartenenței continue la grupul social al națiunii și posibilitatea realizării — cu prețul sacrificiilor uneori — unei armonii între interesele individuale și acele ale totului, constituiesc nu numai esența acestei moralități, dar garanția și condiția primordială a oricărui mers civilizator.

Pentru ca această credință în necesitatea unei moralități civice să fie cât mai vie, este necesar ca cetățenii unei țări — guvernanți și guvernați — să se abată cât mai puțin dela comandamentele ce directivează activitatea lor.

Pentru primii: principiul ordinii, al autorității și al justiției.

Pentru cei ce sunt guvernați, disciplina, tășnită natural dintr'o încredere perfectă în rostul și funcționarea organelor (de conducere și față de ceilalți cetățeni.

Pe de altă parte instituțiile trebuiesc să fie organizate și să funcționeze — fie că sunt legi sau organisme de tot felul — în modul cel mai imparțial și mai puțin personal, ținând în acelaș timp seamă de realitățile și necesitățile vie ale statului, „organizarea juridică a națiunii“.

Principiul de ordine este acela care va fi pus în aplicare de organismul de Stat pentru a plasa fiecare element al Statului în locul unde trebuie să activeze, împiedicându-l să desvolte o activitate, care ar tulbura armonia angrenajului social. El presupune o viziune de ansamblu și un plan bine stabilit.

Principiul justiției, la rândul său, este acela care garantează fiecăruia respectul persoanei, muncii, bunurilor și locului său în constelația totului, apărându-l **social** împotriva oricărei agresiuni.

În fine principiul autorității garantează deopotrivă o perfectă aplicare a comandamentelor de ordine și justiție prin afirmarea organizării și ierarhizării însăși a grupului social. Căci organizarea înseamnă implicit obligația socială de-a respecta un plan prestabilit, un echilibru și existența dreptului de-a păzi acest echilibru.

Acest drept revine guvernamentului (acordat în societatea modernă prin pactele fundamentale) și acesta, afirmând dreptul său de-a garanta ordinea și echilibrul, nu face altceva decât să afirme existența organizată a grupului și gradul lui de conștiință colectivă. Căci cu cât un grup social este mai coerent și apreciază această

coheziune, cu atât mai mult el ține să și-o întărească prin acceptarea unei discipline organizatoare tot mai strânsă, tot mai severă și a cărei aplicare în mâna unui comandant.

O serie de împrejurări vitrege au împiedicat consolidarea principiilor de care vorbeam mai sus în România întregită. Alături de circumstanțe, greșelile oamenilor au agravat starea de instalabilitate morală și socială care a plănit timp de douăzeci de ani.

Dintr'un îndemn — a cărui generozitate nu putem decât s'o lăudăm — au fost chemate spre a lua parte la conducerea statului, masele, a căror educație politică, socială și morală lăsa mult de dorit. Realizarea democratică contrasta violent cu gradul redus al conștiinței vieții publice a acelor mase și mai ales, ea păcătuia prin lipsa de îndrumare hotărâtă spre o formare a acestei conștiințe. Libertatea nu poate fi creatoare decât în măsura în care este directivată, fie de tradiții adânc implantate în generații și transmise prin educație, fie printr'o îndrumare hotărâtă, condusă cu înțelepciune, moderație și continuitate către un ideal precis. S'a păcătuit multă vreme — și dezagregarea socială și morală a întregii lumi poate constitui într'adevăr o scuză — prin încercări neșigure și contradictorii, prin fluturarea a prea multe idealuri schimbătoare. N'au existat principii solide, impuse cu destulă autoritate și unitate pentru a contrui un organism de stat masiv și pentru a determina un curent de educație civică. Ca efect al aceleiași situații spiritul de responsabilitate necesar guvernanților a fluctuat prea mult.

Principiul de autoritate a suferit o criză, care a avut ca efect distrugerea elementului de coheziune socială, încrederea, iar ca urmare logică, dar dezastruoasă, o completă anarhizare a spiritelor.

În această stare de dezagregare morală, fără a avea în spate dar mai ales în suflute, tradiția regisirii calmului în datoria întegrării într'un tot ordonat și depășind individul, ordinea publică era grav amenințată și ființa Statului se apropia de ruină.

Reforma, în acelaș timp politică socială și juridică din anul trecut voiește să remedieze toate aceste nele, să stabilească noi baze de dezvoltare vieții de Stat. Sensul general al întregii reforme a fost întărirea energetică a principiului de autoritate prin o reorganizare fundamentală a instituțiilor de comandă și printr'o limitare a libertății politice în scopul de-a împiedica orice tentativă de învrăjbire și disensiune — care s'a dovedit nu numai sterilă, dar primejdioasă prin caracterul ei anarhic — a națiunii.

S'a afirmat cu tărie esența însăși a statului: interesul general al națiunii — luat atât în sensul unei realități imediate cât și în sensul istoric al unui destin românesc — și subordonarea indivizilor colectivității naționale. Ca ideal polarizator al întregii activități s'a afirmat ideea predominării principiului național. S'a tins la un efort de colaborare și uniune a tuturor forțelor spre a alcătui o solidaritate românească masivă și entuziastă, în scopul unei consolidări definitive a comunității românești.

O împăcare a diverselor interese și o completă reîntoarcere către încrederea în Stat și

concetățeni se realizează prin chemarea cu drepturi egale, statornicite de legi, a tuturor categoriilor sociale, la conducerea statului și prin instituirea celui mai sever control legal. Astfel s'a pășit nu numai la o operă de remediere, dar la o inițiativă de reeducare a sentimentului moralității publice. Și totuși o reformă atât de vastă și radicală ca aceea a anului trecut nu atinge întru nimic marile principii de egalitate și libertate.

Libertatea de gândire și muncă este garantată; se cere însă un efort continuu spre a direcționa eforturile fiecăruia către o integrare ordonată în colectivitatea românească. Egalitatea nu va avea să sufere, ci va fi întărită printr'o strictă selecțiune și prin respectul sever al tuturor drepturilor. Democrației noastre i se dă un rol precis: națiunea; și se impun forme ordonate, noi cărora entuziasmul cetățenilor va ști să le dea un conținut creator.

Intr-o reformă a fost realizată printr'un edificiu nou legislativ. S'a urmărit în nouile creații legislative un același fir conducător care să dea unitate întregului aparat de stat, să lărgiască atribuțiile de comandament și să mărească posibilitatea de control. Se resimte un spirit clarificator și ordonator mult mai accentuat iar în creațiile de ordin judiciar o luare în considerare a tuturor experiențelor și inovațiilor, care s'au dovedit a fi folositoare. Legea devine mult mai aspră în ceea ce privește abaterile și atacurile împotriva particularilor, dăruind astfel un plus de garanție și securitate. Ceea ce trebuie subliniat și salutat cu toată bucuria este pasul enorm, care s'a făcut în materie de unificare legislativă. Este de la sine înțeles că regimul actual, care dorește o solidaritate socială și sufletească nu putea lăsa să dăinuiească diversitatea de legi fundamentale.

Legea este o instituțiune, care adăpostește, sub rigiditatea formelor necesități și aspirații vii de ordin intelectual și sufletesc. Națiunea ea însăși, fiind realitatea cea mai vie, are o viață psihică a ei, una și aceeași la toți membrii componenți, care o trăiesc — oricât de multe nuanțe le-ai dăru, propria lor individualitate — cu intensitate. De unde nevoia unei legislații unitare.

Prima mare reformă a fost înzestrarea României cu un nou pact constituțional, aprobat de națiune — căreia noua constituție i-a fost supusă spre „bună știință și învoire“ (Art. 100) — printr'o masivă majoritate.

Constituția din 27 Februarie 1938 are deci la baza ei caracterul de pact între guvernați și guvernanți și este o creație juridică isvorâtă din necesitățile reale ale țării și din aspirațiile, care se făcea tot mai simțite către o nouă formă a vieții de Stat. Ca și vechea constituție noul pact fundamental garantează drepturile Românilor: libertatea de conștiință, de muncă, libertatea învățământului, libertatea presei, libertatea întrunirilor și libertatea de asociatie. (Art. 10). Legi speciale vor arăta condițiunile în care aceste libertăți se vor putea exercita în așa fel ca ordinea publică și bunele moravuri să nu fie atinse. Art. 27 stabilește în termeni precisi predominanța elementului românesc. „Numai cetățenii români sunt admisibili în funcțiunile și demnită-

țile publice, civile și militare, ținându-se seamă de caracterul majoritar și creator de Stat al națiunii române“.

Se introduce un nou capitol despre datoriile Românilor (Titlul II Cap. I Art. 4—9) în care se afirmă idealul național colectiv al Statului și datoria fiecărui cetățean de-a și-l apropia. Patria devine supremul țel al activității și eforturilor tuturor membrilor națiunii. Intre individ și colectivitate din care face parte se stabilește un raport de ideal; noua constituție nu face astfel decât să consfințească datoria morală pe care o au cetățenii față de marea forță spirituală a națiunii, a cărei pecetie o poartă în întreaga lor formație. Români sunt astfel datori a contribui fără preget și de bună voie la propășirea materială, a țării și la progresul ei moral, a se supune în mod egal și a nu se sustrage dela îndatoririle stabilite pentru apărarea țării. Art. 7 oprește activitate, care ar constitui o propagandă împotriva formei de guvernământ, pentru împărțirea ori distribuirea averii altora și interzice orice luptă de clasă. Apărând astfel ordinea publică și stabilind armonia în viața socială România se îndepărtează de idealuri politice, care au produs aiurea și începeau să producă și la noi, învrăjbiri și stări anarhice.

Toate puterile Statului rezidă în voința națională și se vor exercita prin delegațiune (Art. 29). Puterile Regelui sunt accentuate, el fiind supremul reprezentant al colectivității naționale și prin aceasta sursa însăși a autorității.

În materie legislativă se inovează majoratul politic la vârsta de 30 ani și obligativitatea viitorilor reprezentanți de-a practica efectiv o îndeletnicire: 1. agricolă-manuală; 2, industrială și comercială. 3, intelectuală. Prin această dispoziție, de importanță capitală, se scot în relief și se așează pe o treaptă de egalitate cele trei mari ramuri de muncă și situație socială. Chemate în mod legal să contribuie la opera legislativă a țării aceste clase sociale se vor apropia tot mai mult, ștergând orice disensiune dintre ele, vor stabili o folositoare colaborare și vor păși astfel către o solidaritate organică.

Dispozițiunea ca jumătate din numărul senatorilor să fie desemnată de către Rege este bine venită, căci va permite intrarea în Senat a unui număr de oameni de prestigiu. Tot atât de înțeleaptă este dispozițiunea scrutinului uninominal, care va opera o serioasă selecție și va face să revie spiritul de responsabilitate al reprezentanților.

Pentru a garanta legalitatea alegerilor și a da o autoritate deplină reprezentanților națiunii, validarea este pronunțată de Inalta Curte de Casație și Justiție (Art. 50).

În ceea ce privește numirea unui ministru Constituțiunea prevede condițiunea de-a fi Român cel puțin trei generații.

În materia puterii judecătorești în scopul întăririi prestigiului justiției precum și pentru a evita corupția se desființează instituțiunea juraților.

Binevenită este calificarea de crimă a delapidării de bani publici stabilită de Constituțiune, căci astfel se pune o limită scandaloaselor fraude, care au minat atâta vreme moralitatea și încrederea.

În general noua Constituție concentrează și accentuează hotărît puterea de comandă. Ea tinde la supravegherea atentă a activității cetățenilor pentru ca aceștia să lădepună tot mai mult un efort continuu și directivat.

Se afirmă cu tărie ideea națională ca scop al activității Statului și se iau toate măsurile ca nici o mișcare contrară acestei activități să nu se poată ivi.

În noua structură constituțională statul apare investit pe de-o parte cu forța morală, el fiind depozitarul de mari aspirații naționale și pe de altă parte cu forța juridică în scopul de-a și apăra ființa cu autoritate și prestigiu. El nu se mărginește a avea un rol pasiv ca în trecut, ci devine creator și animator.

Pentru restabilirea ordinii în Stat s'au luat o serie de măsuri de o importanță capitală, pe care le cercetăm sumar. Astfel o lege pentru apărarea ordinii în Stat (15 Aprilie 1938) ia măsurile cele mai severe pentru reprimarea infracțiunilor la ordinea publică, împiedicând activitățile politice, care ar submina Statul și ar crea o stare de tulburare a spiritelor.

Jurnalul Consiliului de Miniștrii din 24 Maiu 1938 introduce pe timp de un an pedeapsa cu moartea, prevăzută de Constituție, pentru atentate politice.

Pentru a se pune capăt, în mod definitiv stării de dezorientare ce dăinuia în rândul cetățenilor Decretul-lege din 31 Martie 1938 disolvă toate organizațiile politice. Se împiedică prin aceasta o diviziune și învrăjbire între cetățenii țării pe temeuri politice deosebite. În fine înființarea Frontului Renașterii Naționale permite cetățenilor să uzeze de libertatea lor politică prin înscrierea în acest unic organism politic, care, remediind relele de până acum, va realiza uniunea tuturor Românilor spre un efort colectiv, în sens național.

În materie administrativă legea din 14 August 1938 realizează „desconcentrarea serviciilor administrative” prin înființarea Institutului. În afară de chestiunile ce privesc justiția, armata afacerile străine și învățământul superior se operează o descentralizare a serviciilor Ministerelor în ceea ce privește Ținutul. Credem că aceste instituții, investite cu personalitate juridică vor accelera mersul administrației publice și vor realiza o muncă mai adecvată nevoilor locale. Alături de Ținut comuna singură are personalitate juridică, județul și plasa rămânând organe de control. Se realizează un mijloc de control sever al gestiunii statului prin înființarea controlurilor generali de stat. Asimilați magistraților dela Curtea de Conturi, îndepărtați de orice influență care nu le-ar lăsa o complectă libertate de acțiune, selecționați după criterii cari le vor asigura un prestigiu nelindolnic, ei au largi atribuții de control și posibilitatea unei imediate remedieri și sancțiuni.

Este o instituție menită — după părerea noastră să umple un gol și să pună capăt unor serii de dezordini — datorite fie neglijenței fie reiei voine — și astfel să contribuie la refacerea încrederii cetățenilor în cinstea și bun mers al organizațiilor de stat.

Anul trecut înseamnă de asemeni o dată importantă în evoluția juridică prin progresul

făcut în materia legislativă. După 20 de ani de regimuri deosebite România posedă, în fine, un Cod penal, un Cod de procedură penală și un Cod comercial unificat.

Codul penal Regele Carol II, intrat în vigoare la 1 Ianuarie 1938 este o creațiune de cea mai reală valoare.

Ținând seamă de ultimele cerințe ale doctrinei, trăgând învățăminte din experiența trecutului, adaptat la nevoile locale ale țării noastre el constituie un mare edificiu moral și social. Un cod penal bine chibzuit și aplicat fără nici o abatere este totdeauna garanția ordinii sociale, a încrederii unanime și a armoniei colective. Noul cod penal fixează cu precizie infracțiunile, care aduc cea mai mică atingere vieții sociale și moralității publice, agravând — așa cum era de cuviință, față de dezagregarea din ultimul timp — pedepsele. În același timp privește cu grijă colectivitatea a cărei siguranță și sănătate morală constituie un scop mai important decât pedeapsa însăși aplicată infractorului. Se iau astfel o serie întreagă de măsuri de siguranță pentruca în timpul care urmează pedepsei infractorul să fie împiedicat să aducă vreo nouă tulburare ordinii sociale. Totuși, el este cercetat cu mai multă atenție și o serie de dispozițiuni complexe tind la reeducarea lui socială. Atunci când se constată o purtare exemplară cel pedepsit are întinse posibilități de ușurare a pedepsei și reabilitare.

Minoritatea este privită cu un deosebit interes și înțelegere, căutându-se mai ales să se prevină infracțiunea celor nevârșnici.

În general, Codul penal, opera celor mai distinși specialiști, a realizat o adevărată unificare, ținând seamă de tot ce era folositor în diversitatea de regimuri aplicabile în România și nu a neglijat niciuna din datele științifice, relative la structura psihică a infractorului. Astfel, dacă pe de-o parte se resimte o tendință spre mărirea numărului infracțiunilor și agravarea pedepselor, în schimb un generos suflu de mai multă înțelegere străbate întreg Codul. El devine mai puțin rigid, mai apropiat de materialul pe care-l reglementează și are o perspectivă adecvată, socială.

Codul de procedură penală prin modificarea lui ulterioară, paralel cu desființarea juriului, înființează Curțile criminale și sperăm că va urma în curând corolarul necesar acestei reforme: o specializare a magistraturii, pentru a dăruia acestor instituții eficacitatea dorită de reformator.

Codul de Comerț „Carol al III”, unificat, stabilește, odată în plus independența legislației comerciale de cea civilă și lărgeste domeniul actelor de comerț și al societăților comerciale.

În privința acestora, recunoscându-se importanța lor în evoluția economică a țării și vroind să se pună capăt oricărui abuz în funcționarea lor s'a stabilit o mai atentă reglementare a drepturilor și îndatoririlor administratorilor și sporirea drepturilor de control al minorităților de acționari.

Unificarea legislativă a făcut un pas prin legea din 17 Oct. 1938 pentru unificarea legislației fiscale și prin extinderea legislației din vechiul Regat în Bucovina (1 Oct. 1938).

Nu putem trece cu vederea o reformă de importanță capitală ca aceea a înființării și funcționării în întreaga țară a cărților funciare (21 Aprilie 1938 și mod. din 6 Mai 1938).

Nu ne îndoim ca această folositoare instituție va aduce reale servicii — cum a fost cazul în trecut — pentru stabilitatea proprietății imobiliare și pentru simplificarea și siguranța contractelor ce ar avea de obiect aceste proprietăți imobiliare.

O nouă lege pentru unificarea judecătorească (20 August 1938) aduce multiple inovații dintre cari unele sunt de mare folos atât în ce privește o mai bună împărțire a justiției cât și în ce privește întărirea prestigiului magistraturii.

Se înființează judecătoriile comunale care vor judeca anumite litigii locale în modul cel mai simplu, de către persoane care sunt în posibilitate de a cunoaște toate împrejurările anexe litigiului și de al aplana, astfel în modul cel mai adecvat.

Pentru a sluji o simplificare a formalităților și pentru a institui o continuă legătură între judecător și populația rurală, s'a reinviat obiceiul deplasării judecătorului în comunele depărtate de centrul reședință al judecătoriei. Treacănd peste binevenitele condiții de selecționare, peste descrierea celor două consilii superioare, peste dispozițiile obligativității stagiilor la înaintări ne oprim și ne exprimăm mirarea pentru felul absolut contradictoriu în care a fost concepută o instituție atât de serioasă ca inamovibilitatea magistratilor. Aceasta nu poate fi — cu excepția măsurilor disciplinare — decât completă și întengibilă și astfel, nu putem aprecia posibilitatea legală a ministrului de a înainta un magistrat, în afara consimțământului său, decât ca o gravă și inexplicabilă alterare a principiului, însăși.

În materia legislației muncitorești regimul asigurărilor sociale a fost revizuit printr'o nouă lege (22 Dec. 1938). Se mărește numărul asiguraților și se extinde astfel protecția și ajutorul dat de această instituție.

Legea institue o solidă și largă asistență, un sever control al fondurilor și al funcționării tuturor organelor, și avem siguranța că va constitui adevărata garanție a păcii sociale. Căci ea destăinuște o deosebită grijă a statului de a ajuta și ridica clasele muncitorești. Se înființează de asemeni, asigurări sociale pentru industriași și comercianți. Este de amintit de asemeni legea pentru recunoașterea și funcționarea breslelor de lucrători, funcționari particulari și meseriași (12 Oct. 1938) care va strânge rândurile celor meniți să lucreze înăuntrul unei aceleiași meserii, le va da puțința unei mai perfecte pregătiri și apărări a intereselor lor, stabilind astfel o folositoare colaborare și solidaritate. Existența Frontului Renașterii Naționale în cadrele căruia vor activa — strâns unite — toate categoriile de cetățeni va fi o piedică la afirmarea unui egoism nefolositor, din partea breslelor.

Pentru a termina menționăm, legea Serviciului Social, prin care tineretul intelectual al țării este chemat la o muncă intensă și organizată în scopul ridicării satelor, din toate punctele de vedere.

Prestarea unui an de serviciu la țară, nu contează numai prin aportul real de muncă obștească, dar mai ales prin apropierea clasei intelectuale de cea țărănească și prin idea unui efort dăruit colectivității, în mod desinteresat.

România părăsește anul 1938 cu un nou și bine încheiat regim; noi elanuri, noi credințe și noi idealuri îi făuresc un nou suflet mai mândru și mai creator.

Intr'un moment de totală dezorientare și neîncredere, în mijlocul unor greutăți din ce în ce mai mari, în fața unei stări de spirit tot mai anarhizate, a fost de ajuns o singură afirmare de voință, o redresare a autorității pentru ca încrederea, entuziasmul, și dorința de muncă să reinvie.

Revista „Ardealul Juridic“ care a luptat 18 ani pentru unitatea sufletească și pentru afirmarea hotărâtă, a demnității românești, aduce azi, prin osul ei de recunoștință, **Aceluia** care ne-a dăruit din nou încrederea într'un destin românesc și în marea forță spirituală a României.

Dr. Virgil I. Mănescu
asistent universitar

Jurisprudențe civile

INALTA CURTE DE CASAȚIE S. I.

Dec. Nr. 1277—38.

Preș. S. Tipei cons.

Indiviziune. Constituirea de către unul din coproprietari a unui drept de uzufruct asupra unei părți determinate dintr'un imobil indiviz. Nevalabilitate. Partaj intervenit. Căderea în lotul constituitorului a altei porțiuni din bunul indiviz. Consecințe.

Este exact în drept că un coproprietar nu poate constitui un drept de uzufruct sau habitațiune asupra unei părți precis determinate din imobilul indiviz fără consimțământul celuilalt coproprietar.

Așa fiind, față de constatarea necontestată că recurenta și-a rezervat și intabulat un drept de uzufruct viager asupra unor camere precis determinate, posterior datei vânzării unei jumătăți indivize din imobilul în litigiu, legal instanța de apel a decis că această constituire de uzufruct nu putea fi opozabilă intimatului coproprietar indiviz.

În afară de aceasta, recurenta rezervându-și un drept viager de uzufruct în timpul când ea era proprietară numai asupra unei jumătăți indivize din imobilul în litigiu, pe care a vândut-o recurenților, ea nu-și putea exercita acest drept decât pe porțiunea convenită acestora, după ce se determina prin ieșirea din indiviziune.

În urma acțiunii pentru ieșirea din indiviziune porțiunea acestora consistând într'o sumă de bani, în mod legal instanța de apel a decis că recurenta își va exercita dreptul de uzufruct asupra sumei de bani convenită recurenților cumpărători în urma vânzării la licitație publică a imobilului în discuție.

REGATUL ROMÂNIEI TRIBUNALUL TURDA SECT. I.

Preș. Dr. A. Ianoșta judec.

Sent. civ. Nr. 3355 din 18 Martie 1935.

Radierea dreptului de proprietate. Art. 148 Reg. C. F. Act redactat de notar Comunal. Calitatea părților. Art. 70 alin. 4 din legea corpului de avocați. Tribunalul cu majoritate deliberând

Asupra acțiunii civile de față, având în vedere actele dela dosar probele administrate și susținerea părților colitigante.

Având în vedere că reclamantii în calitate de erezi legali ai defunctului lor unchi S. D. au introdus acțiunea prezentă împotriva pârâtului pentru radierea transcrierii dreptului de proprietate efectuate în baza deciziuni Nr. 291—1934 c. f. date de Judecătoria rurală Iara cerând să se restabilească situația anterioară a acestei transcrieri relative la imobilul cuprins în c. f. Nr. 366 a comunei Vălișoara sub Nr. top. A † 116.117/I. 117/2. reintabulându-se dreptul de proprietate în favoarea proprietarilor D. S. și soția născ. O. V. pârâtul fiind obligat a tolera aceasta, sprijinindu-și acțiunea pe dispozițiunile §-lui 148 din Reg. cărților funduare, căci susțin reclamantii unchiul lor n-a fost cultivator de pământ și vânzând imobilul mai sus pârâtului, contractul nu îndeplinește condițiunile formale legale pentru a fi întabulat deoarece chiar dacă a fost redactat de un notar comunal și atunci contractul nu e susceptibil de întabulare întrucât părțile contractante nu sunt săteni cultivatori de pământ.

Având în vedere că din dosarul funduar Nr. L9-8—1934 al Judecătoriei rurale Iara reese că S. D. și soția sa O. V. au vândut imobilul în litigiu lui A. O. cu rezerva dreptului de uzufruct viager în favoarea ambilor vânzători și contractul a fost redactat de S. M. notarul comunei Băișoara acest județ iar prin încheierea Nr. 291 din 7 Iunie 1934 a judecătoriei rurale Iara s-a întabulat dreptul de proprietate imobiliară în favoarea pârâtului.

Având în vedere că primăria comunei Bonțida jud. Cluj prin certificatele 1900—1934 și 7/1935 confirmă faptul că decedații vânzători înainte de 1935 domiciliați în aceia comună se ocupau cu pomicultura pe teren propriu și având o grădină și cumpărătorul pârât este de profesiune morar ocupându-se cu agricultura și creșterea vitelor pe cont propriu.

Considerând că dispoziția §-lui 148 alin. I. din Regulamentul de procedură al cărților funduare îndrituiește orice parte vătămată în drepturile sale printr-o întabulațiune, să atace pentru nevalabilitate, introducând acțiune de radierea, întabulațiunile vătămatoare dobândind prin aceasta restabilirea stării de mai înainte în c. f.

Considerând că la documentele sub semnatura privată §§ 81 și 82 din regulamentul menționat cer condițiuni în privința conținutului și formelor speciale pentru întabulațiune și aume cele cuprinse în § 81 literile a, b, și c și-n § 82 a și b. iar § 83 adaugă ca acele acte trebuiesc să întrunească și condițiunile prescise în afară de cele descrise mai sus, ori cari alte formalități care se cer pentru valabilitatea acelor acte ca să poată servi de bază a întabulațiunii.

Considerând că în speță contr. de vânz.-cump. cuprinde toate cerințele §§ amintite și deasemenea

e satisfăcută și exigența art. 70 alin. 4. din Legea pentru organizarea corpului de avocați cu modificările din Legea din 6 Aprilie 1932 care au investit cu redactarea actelor sub semnătură privată prin înscrierea în c. f. și pe notarii comunali în Ardeal și Banat când acele acte sunt făcute de săteni cultivatori de pământ cum s-a dovedit în prezentul litigiu cu certificatele enunțate mai sus.

Considerând că chiar dacă prin imposibil am admite că contractul de vânzare-cumpărare s-ar fi redactat de notarul comunal pentru niște părți contractante cari n-ar avea calitatea de săteni cultivatori de pământ și atunci dacă îndeplinea condițiunile de conținut și formă din §§ 81 și 82 acel act putea servi de bază întabulațiunii deoarece legiuitorul prin art. 4 modificând art. 70 din Legea avocaților a enunțat doară dispozițiunile ca actele sub semnătură privată pentru a fi înscrise în c. f. se vor redacta de anumite persoane dar n-a declarat nevalabile prin abatere dela acele dispozițiuni astfel că necondiționând valabilitatea actelor de redactarea lor de anumite persoane nu e cazul §-lui 83 din acelaș regulament.

Considerând pe de altă parte, că de acțiunea de redactare specificată în § 140 alin. 1. din regulamentul se pot prevala numai persoanele vătămate prin întabulațiunea nevalabilă ori coreclamanții sunt succesori legali ai vânzătorilor familia D. nepoți de frate deci fără a fi rezervatari, în conf. cu § 762 c. c. a., deci acțiunea de radiere n-au putut-o intenta în calitate lor personală ca vătămați în porțiunea lor legitimă prin acel contract de vânzare ci au introdus acțiunea ca succesori continuatori ai drepturilor lui decujus și ca atare în cazul nerespectării unor dispozițiuni legale relative la modul de redactare al actelor sub semnătură privată fiind culpa comună a părților contractante și eventuala nevalabilitate a actului nefiind de ordine publică, nu se poate invoca în favoare sa propria turputudine exploatând astfel ignoranța textelor de lege a celeilalte părți contractante.

Considerând că actul de vânzare-cumpărare în litigiu este valabil și prin consecință putând servi de bază întabulațiunii și aceasta este valabilă și ca atare acțiunea de radiere fiind fără temei urmează a se respinge ca atare.

CURTEA DE APEL CLUJ S. I-a.

Dec. No. 445—1936.

Preșidenția I. Mănescu preș.

Radierea dreptului de proprietate. Art. 148 Reg. C. F. Act redactat de notar comunal. Calitatea părților. Art. 70 alin. 4 din legea corpului de avocați.

Deciziune!

Admite apelul. Reformează sentința Tribunalului.

Admite acțiunea.

Dispune radierea transcrierii dreptului de proprietate efectuată în baza deciziunii Nr. 291—1934 s. c. f. dată de Judecătoria rurală Iara s. c. funduare, și restabilește situația anterioară acestei transcrieri cu privire la imobilul cuprins în c. f. Nr. 366 a comunei Băișoara sub No. top. A † 117/1, 117/2, să se reintabuleze dreptul de proprietate în favorul proprietarilor antecesorii D. S. și soția născ. O. V. Pârâtul este obligat a tolera aceasta.

Mai obligă pe pârât să plătească reclamanților în termen de 15 zile sub sancțiunea execuției suma de Lei 4500 cheltuieli de prima instanță și 4000 lei cheltuieli de apel.

MOTIVE

Impotriva sentinței Tribunalului, prin care acțiunea reclamanților s'a respins, aceștia, în termen legal, au făcut apel cerând reformarea sentinței și admiterea acțiunii, cu obligarea pârâtului la suportarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Drept motive de apel, au invocat faptul că, actul de vânzare, intervenit între antecesorii lor, ca foști proprietari, și între pârâtul care l-a cumpărat, nu putea fi primit și acceptat de autoritatea de c. f. pentru că nu întrunea condițiunile de formă pretinse de reg. de c. f. nefiind redactat de persoana prevăzută de legea avocaților.

Și astfel, pe baza lui, nu se putea ordona întabularea dreptului de proprietate pe numele pârâtului — cumpărător.

Iar dacă totuși întabularea s-a făcut cu călcarea legii și regulamentului de c. f. atunci pe baza art. 148 din Reg. de cf. această întabulare se poate cere să fie radiată, restabilindu-se starea de cf. anterioară.

A cerut audierea notarului Mandics, care afirmativ a redactat act de vânzare, spre a dovedi cu el că nu a redactat acel act, ci numai din complezență, acesta ulterior și-a pus semnătura dânsului pe contract.

În acelaș scop a cerut și procurarea dos. nr. IV. 1935—40 dela Parchetul Turda,

și apoi a susținut că și în ipoteza când actul ar fi fost redactat întradevăr de notarul Mandics, el tot nu întrunea condițiunile de a fi întabulat în cf. pentru că părțile contractante în el nu sunt țărani cultivatori de pământ, pentru ca astfel actul intervenit între ei să poată fi redactat și de notarii comunali.

Pârâtul prin întâmpinarea scrisă înreg. la 4 Martie 1936 a cerut respingerea apelului cu cheltuieli de judecată, invocând motivele:

că art. 70 din legea avocaților din 1931 și modificările ei din 1931 nu impun sub sancțiunea nulității că actele intervenite între părți să fie redactate de persoanele acelea arătate,

că audierea notarului comunal Mandics nu este necesară de vreme ce textul contractului poartă mențiunea, că el a fost redactat de acel martor și cum părțile au dovedit cu acte că erau săteni, agricultori și deci puteau să-și facă actul prin intermediul unui notar, actul lor era valid și nu mai e nevoie de nici o probațiune.

La desbaterea orală de astăzi, ambele părți și-au susținut și dezvoltat scriptele lor din apel și din întâmpinare.

După care Curtea deliberând:

Având în vedere că în procesul prezent se cere radierea transcrierii dreptului de proprietate asupra unui imobil, pe motiv că actul de vânzare respectiv nu era apt la întabulare, nefiind intervenit între săteni cultivatori de pământ și nefiind redactat de notarul comunal a cărui mențiune că l-ar fi redactat se găsește făcută pe act,

având în vedere că după dispoz. art. 70 din Le-

gea avocaților din 1931 cu modificările ei din 6 Aprilie 1932, actele sub semnătură privată — cum e cazul în speță — menite a fi întabulate în cf., vor trebui să fie redactate de avocați, excepție făcând numai actele făcute de săteni cultivatori de pământ, cari vor putea fi redactate și de notarii comunali, în condițiunile stabilite de Ministerul de interne,

și considerând că din certificatul nr. 1900—934 al comunei Băișoara jud. Turda se constată că D. S. și soția sa O. V. (vanzătorii din actul din discuție) înainte de anul 1933 când își aveau domiciliul în acea comună, pentru asigurarea existenței lor se ocupau cu lucrarea de pomicultură, pe teren propriu, care se compunea dintr'un intravilan cu grădină, în întindere de cca. 1200 st. p. de oarece pensiunea ce primeau fiind mică, nu le putea asigura existența pe deplin

iar din certificatele nr. 1665—1934 adm. al comunei Săncioara jud. Cluj și nr. 7—1935 al comunei Bonțida jud. Cluj se constată că A. O. pârâtul din proces și cumpărătorul din actul din litigiu, posedă 10 jug. și 789 st. p. pământ de muncă, în comuna Săncioara însă domiciliază în comuna Bonțida unde exercită profesiunea de morar, și pe lângă aceasta se ocupă și cu agricultura și creșterea vitelor pe cont propriu,

având în vedere, că din cuprinsul certificatului nr. 1900—934 al com. Băișoara care omite să precizeze câtă pensie primeau cei doi pensionari. D. S. și soția, dar arată pe larg că ei se ocupă cu pomicultura, pe o suprafață care nici ea nu e precizată, dar în tot cazul cu intravilan edificat și cu grădină cu tot nu e mai mare de 1200 st. p. și aceasta le ajută să-și asigure existența,

se vede cu precizie că nu e vorba de niște vânzători cari sunt muncitori de pământ în sensul legii citate a corpului de avocați,

că deasemenea nici cumpărătorul O., care are 10 jug. de pământ în Săncioara dar care este de profesiune morar, în Bonțida și numai ca accesoriu se ocupă și cu agricultura și creșterea vitelor, nici el nu este sătean cultivator de pământ, în sensul legii citate, pentru că actul lor de vânzare-cumpărare sub semnătură privată, să fi putut fi redactat de notarul comunal și să fi putut fi valabil pentru întabularea în cf.,

având în vedere că scriptele de cf. sunt instituite în interes obștesc și tot în această ordine de idei s'au inserat și dispozițiunile din legea avocaților din 1931 și 1932 relative la redactarea actelor menite a fi întabulate în cf., așa în cât nerespectarea dispozițiunilor cuprinse în art. 70 din legea citată, e dela sine înțeles că atrage nulitatea care derivă în mod virtual din textul așa cum e redactat și din scopul pe care-l urmărește,

având în vedere că actul de vânzare nefiind apt la întabulare din cauza viciului susmenționat, devine de prisosință a se mai asculta ca martore notarul Mandics sau a se procura dela Parchetul Turda dosarul cerut, iar sentința Tribunalului, pe baza celor de mai sus, trebuie reformată și acțiunea reclamanților trebuie admisă cu cheltuieli de judecată, cari calculate după tarif conf. art. 508, 425 pr. civ. și 50 din legea accelerării, fac 4500+4000 lei.

Pentru aceste motive, Curtea a adus Decisiunea menționată în dispozitiv.

Cluj, 13 Mai 1936.

TRIBUNALUL CLUJ SECȚIA IV.

Sent. civ. Nr. 150—1937.

Președ. Dr. Ricard Filipescu președ.

Sechestrul strict. Daune din cauza aplicării sechestrului strict. Art. 1293, 1294 și 1295 C. C. A. Prescripția acțiunii în daune. Art. 236 din legea de execuție.

MOTIVE:

Reclamanta firma „Postăvăria“ din Cluj s'a prin acțiunea intentată la 16 Aprilie 1934 cheamă în judecată pe pârâta firma industrială Textila din Lugoj cerând obligarea ei la plata sumei de 1.215.000 lei acțiunea fiind majorată în 11 Febr. 1935 — cu titlu de daună pe baza art. 1293, 1294 și 1295 cod. civ. austr. cu dobânda legală dela data intentării acțiunii și cu cheltueli de proces. Reclamanta își sprijină acțiunea pe faptul că pârâta la 14 August 1931 a aplicat un sechestrul pe întreaga magazie de stofe a reclamantei, aflătoare în Cluj str. Regele Ferdinand 24, sechestrul fiind ridicat deabia la 29 Aprilie 1932, și fiind aplicat abuziv, fără bază legală, cauzându-i prin aceasta dauna susmenționată.

Pârâta după ce a susținut în cursul debaterilor că acțiunea reclamantei e prescrisă întrucât conf. art. 236 din legea de execuție trebuia intentată în trei luni dela ridicarea sechestrului, a cerut în fond respingerea acțiunii contestând existența vreunei culpe sau a vreunui abuz de drept în sarcina sa și totodată a contestat că reclamanta ar fi avut vre-o daună.

Pentru stabilirea stării de fapt Tribunalul a dispus ascultarea martorilor: S. F. funcționar la pârâta 2 A. S., fost angajat la firma reclamantă 3, L. F. fost curator de sechestrul, 4 K. F. croitor, 5 I. M., 6 dr. A. B., 7 P. A. croitor, ca martor și expert, 8 W. I. croitor ascultat ca martor și ca expert și totodată Tribunalul a anexat dosarul de execuție nr. 24125—1931 dela Judecătoria urbană Cluj, cât și dosarul de cercetare prealabilă nr. 7959—1932 dela aceeași Judecătorie, ascultând totodată și pe reprezentantul firmei reclamante căruia i s-a luat jurământul.

În baza acestui probatoriu cât și pe baza actelor prezentate de pârâți în instanță Tribunalul având în vedere că se constată în fapt;

firma reclamantă se ocupă cu comerțul de mărfuri pentru confecționare de haine bărbătești în detal, având o magazie de stofe în str. Regele Ferdinand 24 în curte și în aceasta calitate a avut relații comerciale cu firma pârâtă „Textila“ dela care comanda stofe în cantități mari; firma pârâtă „Textila“ prin acțiunea cambială intentată la 10 Iulie 1931 cheamă în judecată pe reclamantă pentru suma de 261.692, litigiu formând obiectul dosarului dela Secția II a Tribunalului Cluj cu nr. 1547—1931, pe baza acestei acțiuni cambiale, pârâta a obținut la 14 August 1931 conform procesului verbal de execuție nr. 24125—1931 al Judecătoriei urbane *sechestrul strict* asupra magaziei de stofe în valoare de 596.800 lei după aprecierea portărelui executor.

Tribunalul Cluj Secția II-a în urma excepțiilor cambiale ridicate de reclamantă prin sentința din 18 Noembrie 1931 aflătoare în copie la dosar a scos din vigoare mandatul de plată cambial nr. 1547—1931 și a obligat pe pârâta la plata cheltuelilor de judecată, constatându-se că

cambiile pe baza cărora pârâta a înaintat acțiunea cambială nu erau încă scadente, creanța garantată cu aceste cambii fiind în parte achitată iar restul urmând a se plăti în rate lunare de 40.000 lei care nu erau încă scadente. În adevăr, din dosarul Secției II-a și din notele de plată prezentate de reclamantă în instanță, cât și din recunoașterea parțială a pârâtei, se constată în fapt că prin Martie 1931 datoria reclamantei față de pârâta era de 374.500 lei, fiind în parte garantată cu cambii de acoperire în valoare de circa 260.000 lei.

În Martie 1931, reclamanta prin restituiri de mărfuri a achitat pârâtei suma de 97.103 lei iar printr-o înțelegere încheiată între părți cu această ocazie s'a hotărât ca restul creanței să se achite în rate lunare de 40.000 lei; reclamanta a și achitat ratele pe lunile Aprilie, Maiu, Iunie și Iulie 1931, în total 160.000 lei, astfel că la 10 Iulie 1931 când pârâta intentase acțiunea cambială contra reclamantei aceasta achitase în total circa 257.000 lei (cifra rotundă), rămânând datoare numai cu 164.000 lei (cifra rotundă); la data de 14 August 1931, când pârâta a cerut și a obținut sechestrul strict, reclamanta mai datoră circa 124.000 lei iar la 28 Octombrie 1931 creanța a fost în întregime achitată: Se constată astfel că acțiunea cambială a pârâtei a fost prematură și totodată nefondată și întrucât o parte din creanță era achitată iar cealaltă urmând a se plăti în rate lunare nu era încă scadentă, iar această constatare a sentinței Tribunalul Cluj S. II. 18 Nov. 1931, confirmată prin decizia Curții de apel din 23 Februarie 1932, rămasă definitivă, constituie autoritatea lucrului judecat pentru Tribunal, se constată că nici după pronunțarea hotărârei Tribunalului nici după pronunțarea deciziei Curții de apel pârâta nu a ridicat sechestrul strict aplicat la magazia reclamantei.

Având în vedere că se constată totodată în fapt că la data de 13 Ianuarie 1931 pârâta a înaintat la Judecătoria urbană Cluj o cerere de ridicare a sechestrului strict, însă **numai**, a sechestrului strict, precizând în această cerere că stofele să rămână mai departe sechestrate pentru asigurarea pretensiunilor sale, iar la data de 29 Martie 1932 pârâta a înaintat o nouă cerere prin care a înștiințat Judecătoria că eliberează de sub sechestrul marfa reclamantei, cerând totodată și sistarea sechestrului de asigurare, Judecătoria dispunând comunicarea acestei cereri; se constată totodată că în tot timpul acestui sechestrul a fost numit curator de sechestrul martorul Ludovic T., iar din cererea acestuia înaintată Judecătoriei la 25 Aprilie 1932 anexată la fila 4 din dosarul execuției — se constată că dânsul a funcționat ca curator de sechestrul dela 14 August 1931 la 20 Aprilie 1932 fapt care se constată și din procesul verbal nr. 375 din 20 Aprilie 1932 dresat de portărel, din care rezultă că la această dată sechestrul a fost ridicat, că deci sechestrul a durat peste 7 luni; se constată totodată din depoziția acestui martor că reclamanta a refuzat a prelua cheile la această dată de 20 Aprilie 1932 întrucât a declarat că înțelege a face o anchetă prealabilă pentru constatarea daunelor avute la stofele sale

prin acest sechestru, cheile rămânând mai departe la curatorul T. L., iar reclamanta a preluat magazia cu mărfuri deabia la 22 Decembrie 1932, conform procesului verbal anexat la fila 9 dela dosarul execuțional;

că în ce privește chestiunea de-a ști dacă prin aplicarea acestui sechestru reclamanta a avut, sau nu vre-o daună, Tribunalul, având în vedere că reclamanta prin cererea înregistrată la Judecătoria urbană Cluj la 6 Maiu 1932 a cerut o anchetă prealabilă spre a se constata ce daună a avut prin aplicarea acestui sechestru, ceea ce Judecătoria a admis în rezultatul acestei cercetări prealabile formează dosarul anexat nr. 9759—1932, din care se constată că s'au executat trei expertize: Una a expertului croitor A. P. din partea reclamantei alta a lui F. Z., expertul părâtei, și în fine expertiza lui Iosif W. expertul oficial a Judecătoriei.

Având în vedere că expertiza lui P. se contrazice vădit cu a lui S. F., primul constatând o daună tot atât de mare ca cea pretinsă de reclamant iar al doilea contestând orice fel de daună, că față de această contrazicere, cât și pe baza faptului că experții sunt vădit favorabili părților ce i-au propus Tribunalul admite a lua în considerare expertizele lor, urmând a se baza numai pe expertiza expertului I. W. numit de Judecătoria.

Având în vedere că din această expertiză și din tablourile anexate la ea, se constată pe baza examinării registrelor reclamantei că valoarea stofelor sechestrate a fost, în anul 1931 în August 1931, când s'a aplicat sechestru strict, în sumă de 873.096 lei, iar în anul 1932 valoarea acestor mărfuri la data expertizei Iulie 1932 a fost de 499.957 lei, întrucât între timp prețul stofelor a scăzut, că acest expert arată totodată că în afară de dauna cauzată prin scăderea prețului, marfa a mai scăzut prin aceea că a stat nemanipulată și prin aceea că au apărut stofe cu alte desene moderne, mai căutate ca acele cu desenul din 1931, având în vedere că expertul arată că prin închiderea magaziei din 14 August 1931 la 20 Aprilie 1932, în mod fatal reclamanta a pierdut clientela, fără a arăta cât de mare ar fi dauna produsă prin această pierdere de clienți; că în ce privește dauna produsă prin devalorizarea stofelor, având în vedere că părâta prezintă un certificat al Camerei de Comerț din București din care se deduce că n'a existat nici-o diferență de preț între mărfurile din 1931 și cele din anul 1932, considerând însă că acest certificat nu poate fi luat în considerare, deoarece se referă la prețurile stofelor din București, iar nu la acele din Cluj, și deoarece se contrazice cu certificatul Camerei de Comerț din Cluj prezentat la dosar de reclamantă din care rezultă că prețurile stofelor au suferit la Cluj o scădere de 20% dela August 1931 față de Aprilie sau Maiu 1932, că acest certificat al Camerei de Comerț din Cluj urmează a fi luat în considerare de Tribunal întrucât se referă la situația stofelor din orașul Cluj, că astfel fiind, față de acest certificat și față de expertiza lui Iosif W. T. stabilește în fapt că prețul stofelor a fost mai scăzut la 28 Aprilie 1932 ca în August 1931.

Având în vedere că pentru cantitatea dau-

nei cauzate prin devalorizarea stofei, Tribunalul urmează a face o medie între dauna fixată de expertul W. I. și dauna indicată de Camera de Comerț din Cluj. Având în vedere că diferența de preț la stofele sechestrate a fost după W. Iosif, între data de 14 August 1931 (când stofele valorau 873.096 lei) și data de 28 Aprilie 1931 când s'a ridicat sechestru (valorau 499.957 lei) a fost de 373.179 lei, iar după certificatul Camerei de Comerț, calculând 20% din 873.096 lei dauna a fost de 174.600 lei,

că făcând o medie între aceste două cifre, anume 373.179 și 174.600, Tribunalul deduce că dauna cauzată reclamantei e de 257.000 lei în cifră rotundă. Având în vedere că la acest calcul Tribunalul s'a bazat pe valoarea stofelor fixată de expertul W., care e cunoscător de asemenea mărfuri și care a constatat valoarea lor inițială după registre și facturi și nu pe valoarea stabilită de portărel la punerea sechestrului strict, întrucât portărelul a evaluat stofele prin simplă apreciere fără regisru și acte și fără a fi specialist în stofe știut fiind totodată că organele judecătorești de urmărire subvaluează totdeauna obiectele sechestrate,

că în ce privește celelalte daune pretinse de reclamantă, Tribunalului,

având în vedere că din depoziția expertului Weiss se constată că stofele din magazie în urma aplicării sechestrului strict au mai avut și o scădere de 15% prin nemanipulare și neîngrijire, iar martorul K. F. declară că la ridicarea sechestrului marfa din magazie era plină de praf și neîngrijită, că deci față de aceste depoziții Tribunalul deduce că marfa a suferit și acest gen de devalorizare, iar Tribunalul prin apreciere stabilește că această daună e de circa 5—6% din valoarea inițială, adică aproximativ 50.000 lei, considerând că cifra de 15% indicată de expertul W. este cam exagerată, că în ce privește chiria localului unde s'au sechestrat stofele, Tribunalul, având în vedere că din contractul de închiriere vizat de Administrația Financiară din extrasul, registrelor firmei G. J., locatarul magaziei și din registrele reclamantei, cât și din depunerea sub jurământ a lui G. J., reprezentantul firmei reclamante, se constată că chiria acestui local a fost de 40.000 lei, iar prin închiderea magaziei prin aplicarea sechestrului strict, s'a cauzat reclamantei și această daună,

Că în ce privește salariile plătite funcționarilor dela firma reclamantă pe timpul cât a durat sechestru și anume a funcționarilor M. I., C. A., S. A. F. E. F. A, P, Z, și M, A, Tribunalul, având în vedere că din registrele firmei reclamante, din statele de plată vizate de Administrația Financiară unde s'au vărsat impozitele de pe salar și din depoziția sub jurământ a lui Géza Janovitz se constată că aceste salarii fac în total suma de 133.250 lei, că față de acest probatoriu urmează a se înlătura depoziția martorului A. S., care afirmă că în acel timp numai el ar fi fost angajat la firma reclamantă, deși în aceeași depoziție afirmă că mai ajutau și alții la magazie ca Benjamin A., C. A. J. etc., că astfel fiind, plata acestor salarii fiind dovădită și aceste sa-

larii în sumă totală de 133.250 lei, fiind plătite în timpul când magazia a fost închisă prin aplicarea sechestrului strict, formează o parte din dauna cauzată reclamantei prin aplicarea acestui sechestrul strict,

că în ce privește dauna cauzată prin pierderea clientelei, Tribunalul, având în vedere că din depozițiile martorilor A. P., I. W. se constată că reclamanta avea clientela înainte de-a i se aplica sechestrul strict, că clientela a trebuit să se adreseze după aplicarea sechestrului altor depozitari de stofe, iar după ridicarea sechestrului această clientela n'a mai venit mult timp la reclamantă aceasta constatându-se și din extrasul de circulare a mărfurilor din registrele reclamantei din care se constată că înainte de sechestrul circulația a fost de peste 7.000.000 lei, iar după redeschiderea magazinului în Dec. 1932 în primii ani circulația a fost foarte mică mai puțin de a 10-a parte ca cea de dinainte.

Având în vedere că pentru refacerea clientelei reclamanta a trebuit să facă noi eforturi și să aștepte cel puțin 2—3 ani, că față cu această situație este incontestabil că reclamanta a avut o daună prin pierderea clientelei că această daună tribunalul o fixează prin apreciere la suma de 100.000 lei, că în ce privește suma de 600.000 lei fixată de expertul W. T. deduce că această cifră e exagerată și nu-o poate lua în considerare nefiind bazată pe criterii sigure.

că atunci când Tribunalul fixează această sumă la 100.000 lei se bazează numai pe criteriul circulației din anii anteriori și posterior sechestrului aplicat dar și pe criteriul izvorât din dosarul concordatului anexat nr. 1111—1932 dela Secția III-a Tribunalului Cluj, din care se constată că și înainte de punerea sechestrului câștigurile reclamantei au fost mai reduse fiind silită chiar la un moment dat a cere lichidarea judiciară, la care a renunțat însă mai târziu, astfel că dauna cauzată prin pierderea clientelei este aproximativ 100.000 lei.

Având în vedere că totalul daunelor se ridică astfel la suma de 598.000 lei.

În baza acestei stări de fapt Tribunalul, în ce privește chestiunea de drept,

considerând că în ce privește chestiunea de-a ști dacă se cuvine sau nu daune celui ce suferă consecințele păgubitoare a executării unui sechestrul — sau hotărâre în general — desființat posterior, atât doctrina cât și jurisprudența codului ardelean, român și francez au răspuns afirmativ,

că în ce privește baza juridică ce impune acordarea acestei daune, doctrina și jurisprudența le acordă după următoarele două criterii juridice:

a) După unii autori (Glasson procedura civilă vol. I.) celce exercită o hotărâre provizorie exercită un drept al său, chiar dacă lezează interesul altuia nu datorează repararea prejudiciului, deoarece el a exercitat de bună credință hotărârea provizorie și numai când a exercitat-o cu vădită culpă prin ducerea în eroare a organelor judecătorești rămâne obligat la despăgubiri; că deci după acești autori și după unele jurisprudențe pentru acordarea de daune în această ipoteză trebuie dovedită culpa cât de ușoară a următorului.

b) După alți autori și după unele jurisprudențe în acest caz când se execută o hotărâre provizorie sau un sechestrul bazat pe invocarea unui drept nefondat, responsabilitatea următorului pentru culpa cauzată se bazează pe teoria responsabilității obiective adică pe risc (Josserand, Morel etc.), independentă de orice noțiune de culpă căci după acești autori: „**Executarea provizorie nu conferă beneficiarului decât un titlu precar și susceptibil să dispară în caz de infirmare, următorul utilizându-l pe riscul și pericolul său**“; După această teorie celce execută un titlu desființat posterior urmează să suporte dauna cauzată altuia prin această executare indiferent dacă a avut sau nu vre-o culpă, textul legii pe baza căreia a îndeplinit un sechestrul sau a executat o hotărâre provizorie neconferindu-i un drept decât sub condiție rezolutorie cu titlu să nu fie desființat posterior;

Tribunalul, considerând că teoria responsabilității obiective zisă și teoria riscului creat nu e admisă de codul civil austr. decât în cauzele bine limitate de lege cum e legea XVIII. 1874 din Ardeal asupra răspunderii pentru accidente de tren, iar de jurisprudență pentru accidente analoge provocate de automobil, mașini de treerat, vehicule etc.

Că deci în speță Tribunalul urmează a stabili responsabilitatea părâtei pe baza criteriului fixat de art. 1294 codul civil austr. aplică pe culpă,

având în vedere că după jurisprudențele numeroase dezvoltate în jurul acestui articol, pentruca responsabilitatea cuiva să fie angajată, e suficient ca autorului daunei cauzate să i se impute cea mai ușoară culpă și deci să se presupună că el a putut prevedea eventualitatea daunei cauzate pentru a-i-se atrage responsabilitatea,

considerând că celce execută un sechestrul pe baza unei acțiuni respinse posterior de ambele instanțe de fond a putut să prevadă când a cerut sechestrul strict că acțiunea sa s'ar putea respinge și deci ar cădea și dreptul pe baza căruia a cerut execuția, astfel că culpa consistă din această lipsă de prevedere.

Considerând că în acest sens s'a pronunțat și Casația română în legătură cu dreptul din Ardeal prin decizia nr. 1083 din 13 Decembrie 1921 (vezi Pandectele române 1922 partea 3-a pag. 96 și v. I. Sever Andru p. 23), care decizie arată că: „Partea care a cerut și a obținut executarea este responsabilă pentru daune provenite din această executare intențivă și ea nu se poate apăra cu succes invocând că executarea s'a făcut pe baza sentinței, deoarece executarea unei hotărâri ce nu a rămas definitivă nu poate atinge dreptul de desdaunare a părții adverse“, Considerând că acest principiu stabilit de Casația română se aplică cu atât mai mult la aplicarea unui sechestrul cerut pe baza celor afirmate într-o acțiune respinsă posterior de ambele instanțe de fond ca în speță,

Considerând că în speță părâta urmăritoare este în culpă nu numai prin faptul că a putut prevedea că acțiunea pe baza căreia a cerut sechestrul s'ar putea respinge cum s'a și întâmplat, dar și din următoarele fapte comise de ea și cari toate la un loc evidențiază o culpă gravă în sarcina sa și anume:

1. A cerut și a obținut un sechestrul pe baza unei acțiuni absolut nefondată întrucât s'a stabilit de instanțele de fond că, a) o parte din creanța inacționată fusese achitată, b) restul creanței nu era încă scadentă la data înaintării acțiunii cambiale, întrucât trebuia achitată în rate lunare, pe care pârâta le primea chiar în cursul procesului, deci creanța nu era exigibilă și prin aplicarea sechestrului a avut numai un titlu formal, condiționat de verosimilitatea existenței în fond a dreptului pretins.

2. A cerut și a obținut sechestrul **strict**, care a împiedecat orice activitate a firmei reclamante, când putea cere numai un sechestrul simplu, prin numirea unui curator de incasare, care ar fi consemnat la Judecătoria incasările zilnice ce rămâneau sechestrate, prin acest fel de sechestrul activitatea reclamantei n'ar fi fost paralizată și nu i s'ar fi cauzat daunele prevăzute în acțiune.

3. Deși la prima instanță la 28 Noiembrie 1931 s'a admis excepțiile cambiale ale reclamantei și s'a respins acțiunea cambială a pârâtei totuși pârâta nu a ridicat sechestrul.

4. Deși în apel s'a menținut sentința Tribunalului de către Curtea de Apel prin decizia din 23 Februarie 1932, nici atunci pârâta nu a cerut ridicarea sechestrului strict.

5. Când la 13 Ianuarie 1931 pârâta a cerut ridicarea sechestrului **strict**, a cerut totodată să se menție mai departe sechestrul pentru asigurarea pretensiunilor sale și numai la 29 Martie a cerut ridicarea și a sechestrului strict.

Considerând deci că prin toate aceste fapte rezultă pe deplin culpa pârâtei, care constă în aceea că a aplicat un sechestrul cu ușurință și fără bază serioasă pentru o creanță ce nici nu era exigibilă, și aplicând un sechestrul strict a paralizat orice activitate a reclamantei deși nu avea nici un interes să plice acest sechestrul strict.

Că în ce privește apărarea pârâtei că prin sechestrul aplicat n'a avut nici un interes și nici o intenție de a prejudicia pe reclamanta ce-a folosit numai un drept acordat (de legea execuțională atunci când a cerut sechestrul, Tribunalul,

Având în vedere că după dreptul modern orice faptă a omului consistând din cea mai ușoară culpă sau omisiune care cauzează o daună atrage răspunderea indiferent dacă s'a săvârșit cu intenția de-a prejudicia sau nu,

Că această răspundere are loc chiar când autorul faptului prejudiciabil exercită un drept al său, însă, cu această ocazie prejudiciază pe altul, atunci când exercitarea dreptului depășește limitele minime necesități ce-l are cineva când își exercită dreptul, căci atunci trecerea acestei limite se consideră ca o culpă în exercitarea dreptului; considerând că în acest sens s'a pronunțat doctrina și jurisprudența, există culpă decâteori atitudinea dăunătoare a cuiva prezintă în sine însăși și chiar neatârnat de starea de conștiință a autorului un caracter de anomalie cu privire la manifestările cele mai statornice a vieții sociale (Matei Cantacuzino pag. 432 nota 519) căci, spune același autor „exercitarea unui drept trebuie să fie conformă cu funcțiunea socială și cu interesul economic la

care corespunde acel drept (pag. 431 nota 518), sau: „celce exercită un drept trebuie să-l exercite cu atenție fără a comite imprudența sau neglijența în dauna cuiva“ (vezi Hamangiu vol. II pag. 762 nota 1136),

considerând că și jurisprudența s'a pronunțat în acest sens în jurul art. 1303 codul civil austriac și anume: „Nimeni nu poate utiliza dreptul fără a avea un interes just, ci numai pentru a păgubi pe alții (Curia nr. 4985—87 vol. III Láday), considerând deci că în speță pârâta cerând un sechestrul strict în loc de unul obicnuit a depășit limitele dreptului ce i l-a acordat, legea execuției pentru obținerea sechestrului, căci creanța sa putea fi asigurată și printr'un sechestrul obicnuit iar nu prin unul strict, care să paralizeze orice activitate a reclamantei, acest sechestrul strict nefiind singurul mijloc și cel mai potrivit pentru asigurarea creanței, căci: „Exercitarea execuției **fără strictă necesitate poate fi bază de răspundere de despăgubiri**“ (Curia 879-1913 Láday vol. III pag. 532 nrile 5060, 5061, 5062), că astfel fiind această apărare a pârâtei urmează a se respinge ca nefondată,

că în ce privește incidentul de prescripție ridicat de pârâta pe baza art. 236 din legea execuțională, după care articol acțiunea trebuia intentată în 3 luni dela ridicarea sechestrului, adică cel mai târziu la 20 Iulie 1932 când de fapt s'a înaintat numai în Decembrie 1934.

Tribunalul,

Având în vedere că dispozițiile art. 236 din legea execuțională se referă la ipoteza când se cere dauna pentru un sechestrul asigurător pe baza unei creanțe neexistente sau încetată la data când s'a cerut sechestrul, că pentru această ipoteză legiuitorul a înțeles să fixeze o prescripție mai scurtă pentru acțiunea de desdaunare decât prescripțiunea obicnuită de 3 ani din art. 1489 codul civil,

Considerând însă că în speță creanța pârâtei față de reclamantă pe baza căreia s'a admis sechestrul strict asigurător cerut de pârâta la 14 August 1931 nu era la această dată neexistență sau încetată, ci exista de fapt, într'o sumă mai mică decât cea prevăzută în acțiunea pârâtei, și nu era încă exigibilă urmând, conform unei înțelegeri anterioare, a se achita în rate lunare, că deci în aceasta ipoteză urmează a se aplica prescripția dreptului comun din art. 1489 codul civil de 3 ani, iar nu prescripția excepțională din art. 236 din legea execuțională, care e de strictă interpretare fiind o lege specială,

că în ce privește afirmația pârâtei din ultimul script, după care creanța pârâtei trebuie considerată ca inexistentă sau încetată, deoarece vechea creanță s'ar fi novat prin alta, conform înțelegeri dintre părți din Martie 1931 fapt care ar rezulta din chiar cuprinsul sentințelor din procesul cambial.

Tribunalul

Având în vedere că din dosarul de fond unde s'au dat sentințele susmenționate și chiar din scripțelă părților din acest proces se constată că acțiunea cambială a pârâtei se bazează pe cambiile ce i s'a dat de reclamantă pentru acoperirea (garantarea) unui cont de credit, a-

cordat mai înainte de proces, că prin așa zisa „tranzacție“ dintre părți din Martie sau Aprilie 1931, când s'a stabilit între părți ca restul datoriei să se achite în rate lunare de 40.000 lei, părțile au înțeles să încheie o convenție accesorie asupra modului de plată, a restului de creanță, fixându-se exact ce sumă a mai rămas de plată și în ce condițiuni, că astfel fiind Tribunalul constată că prin așa zisa tranzacție nu a avut loc o novatie, întrucât nu s'a schimbat nici persoana creditorului, nici a debitorului și nici natura obligațiunii sau obiectul prestațiunii, astfel că vechea datorie nu s'a stins, și nefiind o creanță stinsă sau neexistentă nu se poate aplica prescripția din art. 236 din legea execuțională,

considerând totodată că chiar dacă s'ar considera că vechea datorie s'a stins, reclamanta pentru așa zisa nouă datorie a lăsat în garanție cambiile date pârâtei, astfel că aceasta utilizând cambiile; pentru noua datorie, aceasta datorie nouă **există** la data intentării acțiunii, dar nu era încă exigibilă și într-o măsură mai mică decât cea pretinsă de pârâtă, astfel că și în acest caz urmează a se aplica prescripția obicinuită în materie de daune, adică a art. 1489 c. civ., iar nu cea de art. 236 legea execuțională, astfel incidentul de prescripție se respinge ca nefondat,

Că în ce privește probatoriile noi cerute de pârâtă la ultimele debateri, în legătură cu existența pagubelor pretinse de reclamanta, Tribunalul,

Având în vedere că acest probatoriu s'a cerut peste termenul fixat de art. 14 alin. 2 din legea accelerării, iar alineatul b) din acest articol nu are aplicație în cauză, deoarece pârâta atât cu ocazia ceretării preliminare dela Judecătoria, cât și la începutul debaterilor prin întâmpinare trebuia să propună acest supliment de probatoriu care a putut fi revăzut de parte astfel că acest probatoriu se respinge ca tardiv în primul rând și totodată ca inutil față de probatoriul complet administrat până în prezent de părți și în special de către instanță din oficiu.

Pentru toate aceste considerațiuni redactate de președintele completului, Tribunalul gășind acțiunea reclamantei întemeiată a decis conform dispozitivului și cu cheltueli de proces acordate conform art. 424 și 425 procedura civilă Cluj în 17 Martie 1937.

Notă. Această sentință a fost aprobată de Curtea de Apel și se află sub recurs în fața Inaltei Curți de Casație.

Jurisprud. comerciale

Curtea de Casație Secția III

Dec. Nr. 358—38

Preș. G. Nedici cons.

Cererea debitorului pentru amânarea pe timp de un an a plății ratelor concordatate. Cerere pentru suspendarea execuțiilor silite până la rezolvarea cererii de amânare. Inadmisibilitate. Rațiune. Art. 47 și 14 din legea concordatului preventiv.

Comerciantul debitor în concordat preventiv H. C. a introdus o cerere de acordarea unui termen de grație pe baza art. 47 din legea concordatului preventiv pentru amânarea pe timp de un an a plății ratelor concordatate.

Până la rezolvarea acelei cereri s'a cerut suspendarea execuțiilor silite, iar Curtea de Apel Brașov s'a pronunțat asupra acestei cereri, prin decizia recurată sub nr. C. 2277-67-1933 a respins suspendarea execuțiunii pe motiv că art. 47 din legea citată nu o prevede.

Art. 47 din legea concordatului preventiv prevede că tribunalul va putea acorda termene de grație pentru plata ratei concordatate fără însă ca termenul astfel acordat să poată depăși termenul ratei următoare, iar pentru ultima rată tribunalul va putea acorda un termen până la un an.

Însă, acest text nu prevede că, până la rezolvirea cererii de acordarea termenului de grație, să se suspende execuțiile silite cum susține recurentul, altminteri ar însemna ca debitorul de rea credință prin aceste cereri să întârzie plata ratelor concordatate, paralizând astfel efectele sentinței de omologare ceea ce este contrariu și literei și spiritului legii mai sus arătate.

Unde a vroit să prevadă această suspendare a spus-o în mod expres și anume în singurul caz din art. 14 din lege care arată că suspendarea execuției silite este posibilă numai pe intervalul dela data introducerii cererii de concordat preventiv și până la omologare, ceea ce nu este cazul în speță.

Astfel fiind bine Curtea de Apel a respins suspendarea execuțiilor silite pe timpul dela introducerea cererii de acordarea unui termen de grație și până la rezolvarea ei, făcând o bună aplicațiune a art. 47 din legea citată, așa că motivele I, II și III de casare nu sunt fondate.

Inalta Curte de Casație Secția III

Dec. Nr. 583—38.

Președ. Crăciunescu

Acțiune cambială. Prescripție. Condițiuni. Excepțiuni. Nedovedirea comunicării lor reclamantului. Proces în curs. Nu curge prescripția Art. 84 din legea cambială ardeleană.

Recurenta B. A. S. A. din Oradea, în baza cambiilor prezentate, a cerut eliberarea mandatului de plată cambial în contra debitorului intimat Dr. Ed. Fr., iar Tribunalul Bihor a admis cererea și emițind mandatul de plată cambial cu nr. 4386 din 10 August 1928 a obligat pe numitul debitor să plătească reclamantei suma arătată cu procentele legale. Debitorul introducând „excepțiuni“ contra mandatului de plată, acestea au fost respinse ca nefondate de aceeași instanță prin sentința cu nr. 4386 din 21 Noembrie 1933.

Ambele părți făcând apel, Curtea de Apel Oradea, prin decizia supusă recursului, a respins apelul reclamantei și a admis pe acela al pârântului debitor și în consecință scoțând din vigoare mandatul de plată cambial emis în con-

tra sa a respins acțiunea cambială introdusă de reclamantă ca prescrisă.

Recurenta bancă se plânge de violarea art. 84 din legea cambială săvârșită de Curtea de Apel prin faptul că acțiunea cambială din speță, fiind introdusă înăuntrul termenului de 3 ani socotit dela data scadenței cambiilor în baza căroră se ceruse emiterea mandatului de plată, ea nu putea fi considerată prescrisă.

În conformitate cu art. 84 din codul cambial din Ardeal, acțiunea cambială împotriva acceptantului — adică, în cazul biletului la ordin, împotriva emitentului — se prescrie prin trecere de trei ani dela scadență.

Acțiunea creditorului întrerupe prescripția dacă reclamantul poartă procesul în modul prevăzut de regulile procedurii pentru a putea fi supus soluționării judecătorești.

În cazurile când creditorul reclamant va săvârși vreun fapt sau vreo omisiune prin care ar împiedeca procesul să ajungă a fi supus hotărârii definitive judecătorești, vreun fapt sau omisiune ce în efectele ei ar egala cu părăsirea, fie și numai vremelnică a acțiunii și a exercitării dreptului în litigiu cum este cazul prevăzut în art. 475 pr. civ. ard. când părțile de comun acord cer suspendarea procesului, sau când, conform art. 28 din legea accelerării judecăților, părțile provoacă suspendarea procesului prin aceea că deși citate fiind în mod regulat, niciuna dintre ele nu se prezintă la judecarea procesului.

Întreruperea prescripției încetează și reîncepe termenul de prescripție pentrucă acțiunea care a întrerupt prescripția devine împiedecată prin însăși voina creditorului de a-și produce efectele și prin aceasta el face să înceteze exercitarea dreptului prin proces.

În astfel de împrejurări dacă termenul de prescripție reînceput se împlinește mai înainte ca vreuna dintre părți să ceară reluarea și continuarea procesului instanța judecătorească la cererea debitorului pârît va admite excepțiunea de prescripție a dreptului, afară de cazul când prin vreun fapt petrecut în afară de proces nu va fi fost întreruptă și prescripția reîncepută.

Pentru a se produce prescripția dreptului în modul acesta, trebuie ca încetarea exercitării dreptului de către creditor prin încetarea continuării procesului să rezulte dintr'un fapt sau dintr'o omisiune a însuși creditorului reclamant și ca acest fapt sau omisiune să poată fi stabilit din proces cum și data când s'au produs căci fără cunoașterea acesteia nu se poate stabili nici data reînceperii termenului de prescripție.

Prin decizia atacată cu recurs nu se constată că excepțiunile înaintate de pârîtul Dr. Ed. Fr. și rezoluția pusă pe aceste excepțiuni i-ar fi fost comunicate reclamantei sau că reclamanta a luat cunoștința de ele în alt mod. Nu există nici o dispozițiune legală în baza căreia reclamanta putea fi presupusă că a luat cunoștință — excepțiunile și rezoluția tribunalului — chiar din ziua când ele s'au produs și deci că dela data acelora a început încetarea exercitării acțiunii și prin aceasta începerea din nou a prescripției.

Atât timp cât din partea reclamantei nu a existat un fapt sau o omisiune din care să re-

zulte părăsirea acțiunii, procesul trebuie considerat ca fiind în curs.

Așa fiind, Curtea de Apel a violat dispozițiunile art. 84 din legea cambială ardeleană atunci când a decis că acțiunea s'a prescrie prin neexercitarea dreptului timp de trei ani.

Prin urmare, motivul de casare este întemeiat.

Jurispr. procedurale.

Malta Curte de Casație Secția I.

Dec. Nr. 200—38.

Preș. Al. Iuca preș.

Motive în completare. Trebuiesc introduse cu respectarea formalităților prevăzute pentru introducerea apelului în ce privește primirea și înregistrarea lor.

Prin dispozițiunile art. 37 din legea accelerării, prin care s'a prevăzut că apelantul, care nu a îndeplinit cerințele art. 33 din această lege va putea să completeze sau să-și modifice apelul său cel mai târziu la prima zi de înfățișare, legiuitorul a înțeles că și motivele de drept și de fapt pe care apelantul le-ar depune în termenul arătat să fie introduse cu respectarea formalităților prevăzute de art. 34 și 35 din lege referitoare la introducerea apelului.

De aici rezultă că motivele de apel depuse ulterior trebuie, în afară de cazul când ar fi depuse în instanță în chiar prima zi de înfățișare, să poarte numărul de înregistrare al instanței unde urmează a fi depuse, conform art. 34 citat, cum și viza magistratului care le-a primit, pentru ca astfel având dată certă să se poată constata dacă au fost sau nu introduse în termenul prevăzut de art. 37 din lege și astfel fiind, comunicarea unor motive de apel depuse cu nerespectarea acestor formalități urmează să atragă anularea apelului, ca nemotivat.

În speță, instanța de fond a constatat că recurentul introducând apelul nemotivat n'a depus motivele de apel până la termenul primei înfățișări și că motivele de apel aflate la dosar nu poartă nicio dată de înregistrare și nici vreo viză de primire pentru a se cunoaște când au fost depuse și de nicăieri nu rezultă că neînregistrarea lor ar putea fi împuțată funcționarului respectiv.

Față de aceste constatări, instanța de fond a putut, făcând o justă aplicațiune a textelor de lege citate, să decidă că comunicarea acestor motive neînregistrate și nevizate nu poate să dea dată certă de primirea lor și prin consecință a putut să anuleze apelul de față ca nemotivat.

Jurisprudente penale

Curtea de Casație Secția II-a

Dec. Nr. 2582—38.

Preș. St. Stăncescu, consilier

Delict săvârșit sub legea veche. Pedepsă cu minim mai mic sub legea nouă. Care este le-

gea mai blândă. Gravitatea pedepsei se apreciază după maximul ei chiar în cazul când minimul și maximul se confundă. Reducerea pedepsei prin circumstanțe atenuante. Recurs lipsit de interes.

Inculpatul I. R. fiind condamnat, prin sentința nr. 3079 din 1934 a Tribunalului Dolj s. I-a, la cinci ani închisoare în baza art. 140 din codul penal atunci în vigoare, a făcut apel și pe urmă opoziție care judecându-se sub regimul noului cod penal Carol II, numitul a arătat în susținerea acestei opozițiuni că pentru delapidare vechea legislație este mai favorabilă decât cea nouă și a cerut să i se reducă pedeapsa conform art. 60 din vechiul cod și art. 157 din noul cod care se ocupă de circumstanțele atenuante.

Curtea însă a găsit că mai favorabilă inculpatului este actuala legiuire și în consecință, făcând în cauză aplicațiunea art. 236 din codul penal Carol II, i-a redus pedeapsa la 3 ani și 3 luni închisoare corecțională, soluțiune criticată de inculpat pe motiv că este dată cu exces de putere și violarea art. 3 al aceluiași cod penal, pretinzându-se că din examinarea textelor respective rezultă că în speță trebuia să se facă aplicațiunea art. 140 din codul abrogat care deși prevede ca pedeapsă maximum închisoarei corecționale, adică 5 ani, acest maxim este inferior celui prevăzut de art. 236 al noului cod care sancționează delapidarea cu închisoare dela 4 ani până la 6 ani.

Intr'adevăr, art. 3 din noul cod penal Carol II stabilește principiul că dacă după săvârșirea infracțiunii și înainte de condamnarea infractorului printr'o hotărâre definitivă, cum este cazul cu recurentul, intervine o lege sau mai multe legi succesive, se aplică legea ale cărei dispozițiuni sunt mai favorabile infractorului.

Delictul de delapidare imputat în speță recurentului se pedepsește de art. 14 din codul penal dela 1864 cu maximum închisoarei corecționale care este, potrivit art. 8 al acestui cod, de 5 ani, pe când art. 236 din noul cod penal Carol al II-lea îl sancționează cu închisoarea corecțională dela 4 la 6 ani, ceea ce însemnează că pedeapsa prevăzută de textul noului cod penal este mai gravă având un maximum de pedeapsă mai ridicat decât acel prevăzut de vechiul cod prin art. 140, indiferent dacă minimul pedepsei este mai mic sub noul cod penal, întru cât gravitatea unei pedepse trebuie apreciată după maximul ei, chiar în cazul când minimul și maximul se confundă.

Deci, privit sub acest aspect numai, motivul de recurs apare întemeiat, întru cât instanța de fond a dat o interpretare contrară principiului expus.

Însă, instanța de apel făcând o aplicare mai largă a circumstanțelor ușurătoare a redus pedeapsa la 3 ani și 3 luni închisoare corecțională.

Această pedeapsă se justifică în mod legal, prin aplicarea atât a art. 140 din vechiul cod, cât și a art. 236 din codul penal Carol II; recursul este lipsit de interes, întru cât recurentul nu a fost prejudiciat și așa fiind, recursul urmează a se respinge.

Jurisprudențe la alte legi

Inalta Curte de Casație și Justiție s. I.

Decizia nr. 1685—1938.

Președinția dlui T. Magheru, consilier

Timbru. Apel insuficient timbrat. Neprezentarea părților. Anularea din oficiu ca insuficient timbrat. Violarea dispozițiunilor art. 28 și 29 din legea accelerării judecăților.

Văzând motivele de recurs în cuprinderea următoare:

Violarea art. 28 din legea accelerării și 39 din aceeași lege.

Am făcut apel în contra sentinței de divorț menționată mai sus. În ziua judecății am lipsit, atât eu apelanta cât și intimatul. Curtea în loc de a suspenda procesul, l'a judecat fără stăruința niciunei părți în instanță anulându-l ca netimbrat. Or, legea timbrului în caz de netimbrare spune că nu se dă curs lucrării; în speță suspendarea era soluția legală; nici din oficiu nu putea fi ridicată chestia timbrului, atunci când ambele părți lipseau, apelul nefiind susținut, iar intimatul lipsind.

Reprezentantul ministerului nu putea pune concluzii în lipsa ambelor părți, nefiind parte în proces.

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care rezultă că la 7 Martie 1936 reclamantul Plutonier I. I. intentând acțiune de divorț în contra soției sale — născută Aica E. — pentru injurii grave, Tribunalul Caliacra prin sentința nr. 44 din 1936 a admis acțiunea și a declarat desfăcută căsătoria în favoarea soțului încredințând pe copilul Gheorghe soțului reclamant, iar pe copilul Alexandru soției părte;

Că această soluțiune fiind apelată de soție, Curtea de Apel Constanța prin deciziunea supusă recursului constatând că acest apel nu este făcut pe timbrul prevăzut de art. 9 din legea timbrului, iar apelanta nu s'a prezentat pentru a îndeplini această obligațiune sau a cere amânarea în acest scop, a anulat apelul ca netimbrat;

Având în vedere că prin motivele de recurs se pretinde că instanța de apel ar fi comis o violare a art. 28 și 39 din legea accelerării atunci când a anulat ca netimbrat apelul;

Că întru cât în ziua judecății au lipsit ambele părți, iar potrivit legii timbrului, în caz de netimbrare judecata urma să fie suspendată, soluțiunea dată este casabilă;

Considerând că în adevăr art. 28 din legea accelerării judecăților a cărui aplicațiune are a se face în apelul de față dispune că procesul se suspendă dacă niciuna din părți nu se prezintă la judecarea lui;

Că, dispozițiunile legii timbrului sancționând actele nesuficient timbrate, prevăd că instanțele judecătorești nu vor da curs acestor acte; că din prevederile legilor de mai sus rezultând că atunci când ca în speță o parte a depus un apel insuficient timbrat, fără ca niciuna din celelalte părți în proces să stăruie în judecarea

acestui apel, judecata va suspenda judecarea acestui apel căruia nu-i va da curs decât la complotarea timbrului lipsă, iar în fapt fiind necontestat că niciuna din părțile în proces n'a fost de față la data fixată pentru judecarea apelului netimbrat depus de intimată de și n'a stăruit în judecarea lui, urmează că instanța de apel nu-l putea din oficiu anula ca netimbrat, ceea ce făcând a violat dispozițiunile art. 29 din legea accelerării judecăților; că dar recursul devenind fondat el cată a se admite și deciziunea atacată a se casa retrimițându-se cauza aceleași instanțe spre o nouă judecată;

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

RECENZIE.

C. PETRESCU-ERCEA: Titlul preliminar al codului Comercial Carol II (Cluj—1938).

Distinsul profesor de drept comercial dela Facultatea de Drept din Cluj, ne oferă în această lucrare a Domniei Sale, o pătrunzătoare analiză critică a titlului preliminar (art. 1—5) al noului cod comercial unificat (10 Noembrie 1938).

Aruncând o privire generală asupra materialului tratat, Dsa aprobă menținerea rațională a bifurcației dreptului privat în cele două legislații, civilă și comercială, deoarece legea comercială nu poate opera adecvat în anumite ramuri de activitate, cum ar fi spre exemplu, industria agricolă.

Aceasta n'are nici un interes de a beneficia de „celeritatea cerută de operațiunile comerciale și nici de formele comerciale ale creditului“ (pag. 3. v. dezvoltarea acestor idei în lucrarea dlui Petrescu Ercea: **Criteriul de determinare al dreptului comercial în legătură cu anteproiectul Consiliului legislativ, Oradea 1931**).

Autorul relevă superioritatea actualului cod asupra proiectului (Consiliului legislativ prin faptul că nu prezintă o restrângere a domeniului Codului Comercial ci din contră îl lărgeste accentuând astfel tendința către un cod unic al obligațiilor.

Această lărgire se evidențiază atât în domeniul actelor de comerț (art. 2, 4, 5) cât și prin considerarea ca societăți comerciale a tuturor societăților civile luând forma societăților pe acțiuni (art. 124).

În materie de terminologie, autorul găsește că bine a procedat legiuitorul, atunci când în-

locuiește vechea denumire de „comerț“ cu aceea de „materie comercială“ cât și când vorbește de „legile comerciale“ și „dreptul civil“ (art. 1, noul cod) în loc de „legea de față“ și „codicele civil“ (vechiul cod). Noile expresii stabilesc că se vor aplica toate legile comerciale și nu numai acelea prevăzute de codul comercial.

Izvoarele dreptului comercial sunt fixate cu precizie: legislația comercială; codul civil neoperând aici, decât atunci când norma comercială nu dispune și nu poate fi extinsă prin analogie.

Recunoscând, alături de Vivante rolul dinamic și adecvat realităților, al uzului, în materie comercială, autorul explică de ce, în ciuda acestor constatări, noul cod omite uzul din rândul izvoarelor dreptului comercial.

Atât în Ardeal cât și Bucovina pentru a remedia lacunele unei legislații rămase în urmă (stadiul codului com. german 1861), cutuma constituia, în materie comercială, un drept consuetudinar reglementând o serie de cazuri. Dacă uzul ar fi păstrat forța lui obligatorie, prin integrarea în cod, s'ar fi cauzat o rămânere în vigoare a unor reguli de ordin local-provincial ceea ce ar fi distrus caracterul unificator al noului legislații, inspirate mai ales de dorința de unificare a cărei necesitate se resimțea tot mai imperios.

Autorul analizează apoi, în mod judicios și cu un ascuțit simț critic, actele de comerț obiective, subiective și mixte.

Materia este tratată în mod, amănunțit, cu precizie, raportându-se în continuu la ansamblul legislației noastre, la legislația străină și la doctrină.

Observații de cea mai reală valoare pun în lumină inovațiile noului cod.

Ne pare rău că spațiul redus ne împiedică să urmărim pe autor dealungul analizei Sale atât de complete și condusă într'un spirit riguros științific.

Indemnăm pe toți cititorii revistei noastre și pe toți juriști să ia contact cu această lucrare menită să arunce o scrutătoare privire asupra principiilor noului cod.

Prin stilul sobru, prin claritatea gândirii și frazei și mai ales prin scoaterea în relief a esențialului, lucrarea Dlui Petrescu Ercea, ne reaminteste metoda clasică a maestrilor științei juridice, din Franța.

Este cel mai prețios și bine meritat omagiu pe care îl putem aduce distinsului nostru magistru.

Dr. Virgil I. Mănescu.